Patra.doc

Κάρλο Γκολντόνι και του Εντουάρντο Ντε Φίλιππο παρουσιάζει το Δημοτικό Περιφερειακό Θέατρο Πάτρας: την δημοφιλή «Λοκαντιέρα» σε σκηνοθεσία Θέμη Μουμουλίδη, και μια διασκευή του πρώτου τρίπρακτου έργου του Ντε Φίλιππο («Άνθρωπος και αρχοντάνθρωπος», 1922), στην οποία ο σκηνοθέτης και ηθοποιός Βασίλης Παπαβασιλείου έδωσε τον τίτλο «Αν μια νύχτα του χειμώνα... ο Ντε Φίλιππο και ο Πιραντέλλο».

Όπως όλα τα έργα λαϊκού θεάτρου, που έγραψαν άνθρωποι που έζησαν μέσα και από το θέατρο, οικειοποιούμενοι ιδέες, τύπους και τρόπους δοκιμασμένους επί αιώνες στο θεατρικό σανίδι, τόσο η Λοκαντιέρα όσο και το έργο του Ντε Φίλιππο απαιτούν ειδικό χειρισμό. Ο σκηνοθέτης που δεν θα δεχθεί εξαρχής ότι τα έργα αυτά δεν γράφτηκαν προς δόξα της σκηνοθεσίας, αλλά για τους ηθοποιούς που τα ερμηνεύουν, και για την καθαρή ευχαρίστηση των θεατών που τους παρακολουθούν, είναι καταδικασμένη να αποτύχει. Από άλλο δρόμο αναγνωρίζεται σ' αυτά η αξία της επανάληψης, όπως την διατύπωσε ο Κίρκεγκααρντ. Η επιτυχία τους δεν βασίζεται σε κανένα επίπεδο στην πρωτοτυπία. Οι επαναλήψεις και οι παραλλαγές της ίδιας μορφολογίας και θεματολογίας, των ίδιων τύπων, δηλώνουν την εμπιστοσύνη που δείχνει ο συγγραφέας στους ηθοποιούς του –αυτοί είναι που με την αμεσότητα και την επικοινωνιακή ικανότητα που τους διακρίνει θα δώσουν εκ νέου, μέσω του έργου, την απόλαυση του οικείου, μοιράζοντας τη μανιέρα τους στους θεατές σαν αντίδωρο συμφιλίωσης.

Η Λοκαντιέρα

Συχνά, ωστόσο, στις παραστάσεις λαϊκών κωμωδιών προκρίνονται η σοβαροφάνεια και η καλαισθησία που απαιτεί το «κλασικό ρεπερτόριο» και όχι οι λαϊκοί χυμοί ούτε η ζωντάνια και η ειδική, αναγνωρίσιμη δεξιοτεχνία του κωμικού ηθοποιού. Τέτοια ήταν κι η παράσταση της Λοκαντιέρας του Θέμη Μουμουλίδη που παρουσιάζεται στο θέατρο Απόλλων. Καλαίσθητο το αφαιρετικό σκηνικό και τα κοστούμια της Παναγιώτας Κοκκορού, εξαιρετική η μουσική που έγραψε ο Θοδωρής Αμπαζής. Η σκηνή όπου η κίνηση παγώνει και ακούμε τα κατ' ιδίαν σαν σκέψεις voice off και η άλλη, με τον Αλμπαφιορίτα και τις θεατρίνες με αμφίεση καμπαρέ, μαρτυρούν τη διάθεση του σκηνοθέτη να δώσει μοντέρνο, προσωπικό στίγμα στην παράσταση. Ωστόσο, εκτός από τον Γιώργο Ψυχογιό, οι υπόλοιποι ηθοποιοί της διανομής είτε δεν μπόρεσαν να μεταφέρουν το πνεύμα, τη σάτιρα, την κωμικότητα των σχέσεων και καταστάσεων της Λοκαντιέρας (Διονύσης Βούλτσος, Λεωνίδας Κακούρης) είτε, όντας υποκριτικά ανώριμοι, έμειναν αβοήθητοι από το σκηνοθέτη (Δημήτρης Μαύρος, Βέρα Λάρδη, Μαριάνθη Φωτάκη). Η Αλεξάνδρα Σακελλαροπούλου είναι ηθοποιός σπάνιας ευαισθησίας, της οποίας όμως το υποκριτικό της σήμα δεν ταιριάζει με τον ρόλο της ξενοδόχας που τρελαίνει τους πελάτες της με τη θηλυκή της χάρη και κυρίως με το μυαλό της (δηλαδή και την ικανότητά της να χειρίζεται καθέναν από τους άνδρες που την περιβάλλουν ανάλογα με τις ιδιοτροπίες και τις εμμονές του.)

Ο σπουδαίος κωμικός ...Βασίλης Παπαβασιλείου

Αντίθετη φορά (όχι το έργο προς την άποψη αλλά η άποψη προς το έργο) είχε η κατεύθυνση που ακολούθησε ο Βασίλης Παπαβασιλείου για να στήσει το «Αν μια νύχτα του χειμώνα ...ο Ντε Φίλιππο και ο Πιραντέλλο». Θαύμασα τον τρόπο που διαφορετικά κείμενα (λογοτεχνικά, θεατρικά, θεωρητικά) αξιοποιήθηκαν σ' αυτήν την διασκευή-ύμνο στο λαϊκό θέατρο και στους θεράποντές του. Πρόκειται για μέγα κατόρθωμα και εξίσου σημαντικό μάθημα για τους ανθρώπους του θεάτρου: οι θεωρίες, τα αιτήματα της νεοτερικότητας, η σύγχρονη θεατρική γλώσσα οφείλει στην παράδοση, στους αυτοδίδακτους, στο πηγαίο ταλέντο των λαϊκών της θεατρικής συντεχνίας. Κι αυτό που κατορθώνει ο Παπαβασιλείου ως διασκευαστής, σκηνοθέτης και πρωταγωνιστής αυτής της παράστασης είναι να δείξει ότι δύο κόσμοι που έχουμε συνηθίσει ν' αντιμετωπίζουμε ως αγεφυρώτους, μπορούν να συνομιλήσουν όταν αυτός που έχει την γνώση και την συνολική εποπτεία του θεατρικού φαινομένου στην εξέλιξή του, σκύψει με απροσποίητη αγάπη στην ουσία της θεατρικής τέχνης. Οι πολυάριθμες, και ποιοτικώς διαφορετικές, αναφορές του Παπαβασιλείου έχουν λιώσει σε μια σκηνική πράξη γεμάτη χυμούς κι αρώματα λαϊκού θεάτρου, διόλου ωραιοποιημένα αλλά ούτε και ειρωνικώς υπονομευμένα. Εκτός από τον ίδιο τον Παπαβασιλείου, που δίνει μια απολαυστική ερμηνεία, όλοι οι ηθοποιοί της διανομής έδωσαν σπουδαίες ερμηνείες: η Σοφία Σεϊρλή, ο Περικλής Βασιλόπουλος, ο Αιμίλιος. Χειλάκης, ο Χρόνης Παυλίδης, η Αθηνά Μαξίμου, ο Ηλίας Ζερβός.
Το υπαινικτικό σκηνικό και τα θεατρικά κοστούμια είναι της Μαρί Νοέλ Σεμέ. Η παράσταση θα μετακομίσει από το θέατρο Επίκεντρο της Πάτρας στο Θέατρο Τέχνης από τις 24 Φεβρουαρίου έως τις 24 Απριλίου. Μην την χάσετε.

Γραμμή στο πλάι:
Η παράσταση του Β. Παπαβασιλείου είναι ένα homage στο λαϊκό θέατρο, στο θέατρο των θεατρίνων, στο θαύμα της μίμησης.